

Tirolska: omejeno varstvo ledenikov zaradi nove smučarske žičnice

12. maja 2004 je tirolski deželni zbor sprejel sporni amandma tirolskega zakona o varstvu narave, ki dopušča gradnjo novih žičnic na ledenikih v dolinah Kaunertal in Pitztal v Avstriji. V sekretariatu Alpske konvencije avstrijskega nacionalnega odbora Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) so prepričani, da s tem Zvezna dežela Tirolska krši Alpsko konvencijo, ki ima v Avstriji pravnomočno veljavo. [Več na strani 1](#)

Gensko spremenjeni organizmi na območju Bodenskega jezera

V okviru programa INTERREG IIIA je bilo pred kratkim pripravljeno poročilo, ki obravnava problematiko gensko spremenjenih organizmov (GSO) v kmetijstvu. Ključni del poročila je pregled ustreznih zakonskih podlag v EU in okvirnih pogojev v posameznih alpskih državah - Avstriji, Kneževini Lihtenštajnu, Nemčiji in Švici. Izdelavo poročila je naročila mednarodna konferenca za Bodensko jezero. [Več na strani 2](#)

7. poletna akademija CIPRE: zadnja priložnost za prijavo

Za tiste, ki se želijo udeležiti poletne akademije Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA), je na voljo še nekaj prostih mest. Prijaviti se je mogoče najkasneje do 31. maja na spletnem naslovu <http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl/en), kjer so objavljene nadaljnje informacije o tej izobraževalni prireditvi (npr. program itd.). [Več na strani 3](#)

Tirolska: omejeno varstvo ledenikov zaradi nove smučarske žičnice

12. maja 2004 je tirolski deželni zbor sprejel sporni amandma tirolskega zakona o varstvu narave, ki dopušča gradnjo novih žičnic na ledenikih v dolinah Kaunertal in Pitztal v Avstriji. V sekretariatu Alpske konvencije avstrijskega nacionalnega odbora Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) so prepričani, da s tem Zvezna dežela Tirolska krši Alpsko konvencijo, ki ima v Avstriji pravnomočno veljavo.

Amandma zakona naj bi v okviru programov prostorskega planiranja omogočil uporabo in ekonomsko izkoriščanje do 500 ha velikega zemljišča na območju ledenika. 3526 metrov visoka gora Weißseespitze bi s tem postala najvišja dostopna gora v Avstriji, kaunertalski Gepatschferner pa je drugi največji ledenik v Vzhodnih Alpah.

Tirolska vlada želi z novim zakonom o varstvu narave ustvariti „za ljudi na razvojno zapostavljenih območjih boljše pogoje za prebivanje, življenje in gospodarjenje“. Z gospodarskim razvojem območja bi zagotovili delovna mesta in zaustavili tudi odseljevanje iz dolin. Načrtom deželne vlade so že vnaprej ostro nasprotovali Zeleni, okoljevarstveniki in Avstrijska planinska zveza.

V svojem sporočilu za medije je sekretariat Alpske konvencije poudaril, da zakonodajni postopek in načrtovano odpiranje tega območja ekonomski rabi pomeni nespoštovanje mednarodnih obveznosti več izvedbenih protokolov Alpske konvencije. Tako morajo biti skladno s protokolom o urejanju prostora in trajnostnem razvoju gospodarski interesi usklajeni z okoljevarstvenimi interesi. Gospodarsko izkoriščanje območja gore Gepatschferner bi lahko poleg Alpske konvencije preprečili tudi rezultati presoje vplivov na okolje in dejstvo, da je v neposredni bližini območje iz mreže NATURA 2000.

Viri in nadaljnje informacije: <http://www.tirol.gv.at/gletscherschutz.shtml> (de), sekretariat Alpske konvencije, CIPRA-Avstrija: 13. 5. 2004, http://www.alpenverein.or.at/naturschutz/Alpine_Raumordnung/Gletscherschutz/ (de)

Vsebina

Tirolska: omejeno varstvo ledenikov zaradi nove smučarske žičnice	1
Gensko spremenjeni organizmi na območju Bodenskega jezera	2
Konferenca o mestih na gorskih območjih	2
Ministri alpskih držav: večja prometna varnost in druge vrste prometa namesto cestnega prometa	2
Posledice jubilejnih odprav za okolje	2
7. poletna akademija CIPRE: zadnja priložnost za prijavo	3
Nasprotovanje gradnji žičniških naprav na območju Mont Blanca	3
Slovenija: zelena luč za prvo vetrno elektrarno	3
Varovalna funkcija gozdov po napadu podlubnikov ...	3
O tem in onem	4
Prireditve	4
Saj ni res, pa je ...	4

Gensko spremenjeni organizmi na območju Bodenskega jezera

V okviru programa INTERREG IIIA je bilo pred kratkim pripravljeno poročilo, ki obravnava problematiko gensko spremenjenih organizmov (GSO) v kmetijstvu. Ključni del poročila je pregled ustreznih zakonskih podlag v EU in okvirnih pogojev v posameznih alpskih državah - Avstriji, Kneževini Lihtenštajnu, Nemčiji in Švici. Izdelavo poročila je naročila mednarodna konferenca za Bodensko jezero.

Novembra 2003 so v državah članicah EU začeli veljati novi predpisi glede označevanja izdelkov genske tehnologije, prav tako je nastala vrsta novih zakonov, ki urejuje področje GSO v kmetijstvu. V Švici je novi zakon o genski tehnologiji začel veljati januarja 2004.

Poleg zakonskih določb lahko v poročilu preberemo tudi, kakšno je stanje pri sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in posredovanju GSO v promet kakor tudi uveljavljanju območja Bodenskega jezera kot območja brez GSO. Razen terenskih poskusov v Lindauu v švicarskem kantonu Zürich doslej na območju regije Bodensko jezero še ni prišlo do sproščanja GSO, prav tako tudi v nobeni od sodelujočih držav ni bilo izdano dovoljenje za komercialno gojenje GSO. Različne regije in države, med drugim švicarski kanton Ticino, avstrijske zvezne dežele Koroška, Salzburg, Gornja Avstrija, Gradiščansko ter Slovenija, si prizadevajo, da bi s posebnim zakonom dosegle prepoved uporabe GSO v kmetijstvu.

Vir in poročilo: <http://www.bodenseekonferenz.org> (de) v rubriki „Schwerpunkte/Umwelt“ (osrednja področja/okolje)

Konferenca o mestih na gorskih območjih

Francoska gorska organizacija Montanea bo v sodelovanju z revijo Alpe organizirala mednarodno konferenco z naslovom „Mesto v gorah“, ki bo 29. junija 2004 potekala v kongresnem središču v Chambéryju. Vstop bo prost, udeležbo pa je mogoče prijaviti do 22. junija 2004. Zagotovljeno je simultano prevajanje v francoščini, nemščini in italijanščini.

Na konferenci bodo udeleženci razpravljali o posebnem položaju, v katerem so se znašla alpska mesta, kot npr. italijanska Aosta, francoski Chambéry ali avstrijski Innsbruck, ki so zaradi edinstvenega prepletanja gorske krajine, identitete svojih prebivalcev in domačega gospodarstva pogosto doživljala protisloven razvoj. Gre pri tem za soočanje ali za medsebojno dopolnjevanje narave in kulture? V številnih predavanjih bodo strokovnjaki iz Švice, Italije in Francije spregovorili o nastanku alpskih mest, urbanizmu, gospodarstvu, kulturni dediščini in mestih z alpsko panoramo.

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.montanea.org/html/formulaire/formulaire_colloques.html (de/fr/it/en)

Alpska mesta: sovpadanje gora, krajine in življenja v mestih

© Archiv CIPRA-International

Ministri alpskih držav: večja prometna varnost in druge vrste prometa namesto cestnega prometa

Prometni ministri alpskih držav so na srečanju v Švici potrdili svojo odločenost, da bodo skupaj in glede na potrebe alpskih držav povečali varnost tranzitnega tovornega prometa prek Alp in pospešili preusmeritev tovornega prometa na železnico. Na srečanju so bili navzoči predstavniki Avstrije, Francije, Italije, Nemčije in Evropske komisije.

Po hudih nesrečah, ki so se zgodile v alpskih predorih, je bil ustanovljen stalni vodilni organ za prometno varnost in mobilnato v alpskem prostoru. Ministri so se na srečanju seznanili s prvimi rezultati, ki jih je dosegel, in določili naloge za naslednje dveletno obdobje. Tako bo omenjeni organ preučil, kakšne alternative obstajajo za tranzitni promet na območju Alp, npr. kombinirani promet. Nadaljnja področja, ki jih bo treba še preučiti, so varnostno-tehnični preventivni ukrepi za tovornjake, delovne razmere voznikov in varnost v predorih z nasprotnim prometom. Enotna baza podatkov o osebnem in tovornem prometu v alpskem prostoru pa bi pripomogla, da bi države lahko medsebojno uskladile načrtovanje infrastrukturnih projektov.

Vir in informacije: <http://www.bav.admin.ch/index.cfm?nav=medienmitteilungen,archiv&aktion=detail&ID=883&sprache=d> (de)

Posledice jubilejnih odprav za okolje

Italijanska planinska zveza organizira ob 50. obletnici prvega vzpona na vrh K2 v Himalaji več odprav, ki bodo vodile do baznega tabora ob vznožju gore. Nekatere vmesne tabore naj bi letos predvidoma obiskalo do 60.000 oseb. Seveda taka množica ljudi povzroča težave, kot so počasno razpadanje bioloških odpadkov na velikih višinah, onesnaževanje rek, poškodovano rastje zaradi nabiranja drv za kurjavo ipd. Poleg tega bodo nekatere odprave v večjem obsegu uporabljale helikoptere.

Mountain Wilderness International opozarja na škodo, ki jo povzroča preveliko število alpinistov in zahteva od pakistanske vlade, da stanje zakonsko uredi. Množice turistov je treba preusmeriti na druga gorska območja, za področje gore K2 pa določiti najvišje dovoljeno število obiskovalcev. Poleg tega mora vsak alpinist sam prevzeti odgovornost za to, da v visokogorskih območjih ne bo povzročal trajne škode.

Vir in informacije: 07.05.2004 <http://kairn.com/news.html?ident=21046> (fr)

7. poletna akademija CIPRE: zadnja priložnost za prijavo

Za tiste, ki se želijo udeležiti poletne akademije Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA), je na voljo še nekaj prostih mest. Prijaviti se je mogoče najkasneje do 31. maja na spletnem naslovu <http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl/en), kjer so objavljene nadaljnje informacije o tej izobraževalni prireditvi (npr. program itd.).

Poletna akademija se bo začela 16. avgusta in bo trajala vse do 3. septembra, potekala pa bo v prostorih visoke strokovne šole Lihtenštajn v Vaduzu. Njen namen je vsem zainteresiranim posredovati celovito podobo o Alpah v okviru projektnega dela in na predavanjih, posvečenih alpski tematiki.

Tematski sklopi bodo segali od mobilnosti in turizma ter prostorskega razvoja, kmetijstva in gozdarstva do energije in podnebnih sprememb. Poleg predavanj bodo v delovnih skupinah razvijali projekte na temo rekreacijskih dejavnosti na območju Lihtenštajna in švicarskega Werdenberga. Delovna jezika bosta angleščina in nemščina, predavanja bodo simultano prevajana. Udeležencem se za sodelovanje na akademiji prizna 4,5 kreditnih točk v okviru sistema dodeljevanja in prenašanja akademskih kreditnih točk (ECTS).

Nasprotovanje gradnji žičniških naprav na območju Mont Blanca

Italijanske, francoske in švicarske okoljevarstvene organizacije so javno izrazile svoje nasprotovanje načrtovani gradnji žičniških naprav, ki bi iz italijanskega Courmayeurja vodile na Punta Helbronner na območju gorskega masiva Mont Blanc. Žičnica bo v obstoječem obsegu leta 2007 dosegla najdaljši možen čas obratovanja, zato naj bi jo nadomestil sodobnejši in zmogljivejši objekt. Predhodni projekt je dežela Dolina Aoste že odobrila, tako da nameravajo regija, mesto Courmayeur in upravljavec žičniške naprave julija podpisati sporazum o gradnji nove žičnice.

Ta naj bi imela trikrat večjo prenosno zmogljivost, od srednje postaje navzgor pa naj bi vozila tudi posebna panoramska kabina. Predvideno je, da bi na območju srednje postaje Pavillon zgradili trgovine, bare, restavracije, solarij in multimedijski prostor. Sedanje postajo v dolini naj bi prestavili, poleg nje pa zgradili še veliko parkirišče.

Pro Mont Blanc, koalicija več kot 30 organizacij, ki se borijo za varstvo območja Mont Blanca, je v posebnem dosjeju pojasnilo svoje pomisleke o načrtovani gradnji žičnice in predstavilo alternativne predloge. Italijanski odbor Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) je že oktobra 2003 v pismu predsedniku dežele Dolina Aoste zahteval opustitev načrtov za razširitev obstoječe žičnice. Razširitev sedanje žičnice se nikakor ne sklada s ciljem, kot je čezmejno varstvo območja Mont Blanca, upoštevana pa bi morala biti tudi Alpska konvencija, še posebej protokol o turizmu.

Viri in nadaljnje informacije: http://www.cipra.org/i/nationale_cipras/italien/italien.htm (it), Informazione Valle d'Aosta 04/2004

Slovenija: zelena luč za prvo vetrno elektrarno

Konec aprila je slovensko Ministrstvo za okolje, prostor in energijo odločilo, da se lahko začne gradnja prve vetrne elektrarne v Sloveniji. To se je zgodilo kljub nasprotovanju koalicije nevladnih organizacij, v katero je vključena tudi CIPRA-Slovenija, in kljub negativnemu mnenju slovenskega Zavoda za varstvo narave in Agencije za okolje.

47 vetrnih turbin naj bi tako postavili na visoki kraški planoti Volovja reber nad Ilirsko Bistrico, ki pa ni samo območje prve varstvene kategorije v okviru načrtovanega regijskega parka Snežnik, temveč je bilo predvideno tudi kot posebno varstveno območje v okviru mreže NATURA 2000. Ministrstvo je te načrte spremenilo in dalo zeleno luč za gradnjo vetrne elektrarne. Nasprotniki vetrnih turbin se sedaj bojijo, da bo prišlo do trajnega uničenja in degradiranja življenjskega prostora ogroženih živalskih vrst in rastišč ogroženih rastlinskih vrst.

Vir: Delo, 6. 5. 2004, in CIPRA-Slovenija

Varovalna funkcija gozdov po napadu podlubnikov

Mrtvo drevje je tudi po več kot desetih letih učinkovita zaščita pred plazovi in padajočim kamenjem. Tako se glasi ena od ugotovitev doktorske disertacije, v kateri je Andrea Kupferschmid iz Švicarskega inštituta za raziskovanje gozda, snega in krajine raziskovala varovalno funkcijo mrtvega drevja na območju gorskih gozdov in naravno pogozdovanje.

Po viharju Vivian, ki je pustošil leta 1990, so številne oslabele gozdne sestoje napadli podlubniki. Pri tem se je kot idealna raziskovalna ploskev se je pokazalo prav območje varovalnega gozda na Gandbergu v švicarskem kantonu Glarus, kjer so na tleh ostala odmrla debla. Vprašanje je, ali lahko mrtvo drevje v zadostni meri nudi zaščito, dokler kaleče rastline ne zrastejo in same prevzamejo to funkcijo. Ker se je varovalna funkcija mrtvih dreves ohranila v tridesetletnem obdobju, so se morala v tem času mala drevesca boriti za svoj obstoj z drugim rastjem.

Vir: NZZ, 12. 5. 2004 ; <http://www.nzz.ch/2004/05/12/ft/page-article9GRAL.html> (de)

Varovalna funkcija gorskega gozda se ohrani tudi po napadu podlubnikov.

© Ges. f. ökolog. Forschung München

O tem in onem

Novo: Travnški sadovnjaki na območju Alp – prihodnost ogroženih sort jabolk

Kako s krajinsko-ekološkega vidika ohraniti dragocene sestoje travniških sadovnjakov, jih tudi v prihodnje razvijati kot pomemben življenjski prostor za ogrožene rastlinske in živalske vrste ter istočasno narediti privlačnejše v vlogi „zelenih pljuč“ in genskega rezervoarja, so vprašanja, ki so v središču pozornosti zbornika, izdanega ob alpski konferenci o travniških sadovnjakih. Zbornik prikazuje tudi prek meja posameznih alpskih držav načine za zaščito genskega potenciala, ki sega od raziskovanja intenzivnega sadjarstva in svetovanja na tem področju pa vse do varovanja pojma, kot so „sorte sadja iz travniških sadovnjakov“.

Viri in nadaljnje informacije: Claus-Peter Hutter & Cornelia Wetzel (izd., 2004), 34. zv., Beiträge der Akademie für Umwelt und Naturschutz Baden-Württemberg. ISBN 3-8047-2070-6.

Spletni naslov: <http://www.uvm.baden-wuerttemberg.de/akademie/pub/publi0.htm> (de)

Razpis mednarodne nagrade „Turizem in okolje“

Za nagrado „Turizem in okolje“ (International Environment Award), ki jo vsako leto podeljuje Nemška potovalna agencija in Združenje potovalnih agencij, se lahko potegujejo posnemanja vredni projekti s področja varstva narave iz vsega sveta, ki so tesno povezani s turizmom. Zadnji rok za prijavo v nemškem in angleškem jeziku je 31. julij 2004. Lansko leto je bil z nagrado odlikovan Bahrat Basnet, The Explore Nepal Limited, in sicer za varovanje nepalskega okolja in kulture. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.driv.de> (de/en), frohn@drv.de

Praznovanje in predstavitev knjige: Mountain Wilderness Švica praznuje desetletnico

Švicarska podružnica okoljevarstvene organizacije Mountain Wilderness bo 9. junija 2004 v Zürichu ob svoji desetletnici obstoja pripravila praznovanje, ob tej priložnosti pa bo tudi predstavitev knjige „Wildnis – Ein Wegbegleiter durchs Gebirge“ (Divjina - spremljevalka na poti po gorah), ki bo izšla ob prazniku in obravnava vprašanja, kot so: kaj je divjina, kje obstaja oz. ali sploh obstaja. Kakšne predstave je divjina vzbudila v ljudeh v preteklosti, kakšno mesto zavzema danes, kakšno vlogo bo imela v prihodnje. Več kot sedemdeset avtorjev je v sliki in besedi prispevalo morebitne odgovore. Knjiga je zbirka različnih izjav, razgovorov in pogledov iz sveta znanosti in kulture, iz vsakdanjega življenja, meščanov in planincev.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.mountainwilderness.ch> (de)

Prireditve – več prireditve na www.alpMedia.net

Informativna prireditve in razprava o hitrih železniških povezavah: **La cura del ferro e l'arco alpino - I progetti dell'Alta Velocità e le proposte alternative per rilanciare la ferrovia.** Milano (Italija), 21. 5. 2004. Organizira: WWF Italija.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.wwf.it> (it)

Mednarodna konferenca o jezikih in ljudstvih v Alpah: **Il popolo delle Alpi un dedalo di etnie e di lingue.** Alagna (Italija), 21.-23. 5. 2004. Organizira: Fondazione Internazionale Monte Rosa. Več informacij na spletnem naslovu:

<http://www.montagna.org/newsdettaglio.asp?Codice=2655> (it)

Pomladno prebujenje ekoloških kmetovalcev. Gralhof, Neusach am Weissensee (Avstrija), 23. 5. 2004. Z udeležbo ekoloških kmetovalcev iz regije Alpe-Jadran (Avstrija, Italija in Slovenija). Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.gralhof.at> (de)

Konferenca o velikih jezerih v Lombardiji: **Progetto grandi laghi. Nuove tecnologie per la conoscenza dell'ambiente fisico dei laghi lombardi.** Milano (Italija), 26. 5. 2004. Organizira: Direzione Generale Territorio e Urbanistica della Regione Lombardia, Istituto di Ricerca per l'Ecologia e l'Economia Applicate alle Aree Alpine.

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.irealp.it/eventi/img/LAGHI_conv_invito.pdf (it)

Ekskurzije na temo gozdov, podnebnih sprememb in konfliktov zaradi uporabe na območju Alp. Različni kraji v Švici; 12.-13. 6., 19.-20. 6., 26.-27. 6. 2004.

Organizira: Izobraževalni center WWF Švica.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.wwf.ch/bildungszentrum> (de)

Nadaljnje izobraževanje: Regija kot kraj dejanja – **Evropska poletna akademija za regionalni menedžment, spodbujanje gospodarstva in trženje na krajevni ravni.**

Evropska regija Bodensko jezero – Weingarten, Ravensburg (Nemčija), 23.-27. 8. 2004. Organizira: Regionalno združenje Bodensko jezero - Oberschwaben, Institut za javne storitve in turizem Univerze St. Gallen.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.bodensee-oberschwaben.de> (de)

Saj ni res, pa je...

... da je ameriška osvežilna pijača „Mountain Dew“ (gorska rosa) od 12. maja na voljo tudi na švicarskem tržišču. V Združenih državah ima namreč ta napitek že leta ogromno privrženecov. Oglaševalna kampanja v Švici je namenjena predvsem mladim, ki so ljubitelji rekreacijskih športov. »Z novimi, senzacionalnimi prijemi in posebnimi akcijami, od športnih tekmovanj v t.i. skate parkih pa do lastnih televizijskih oddaj, namenjenih ljubiteljem pijače „Mountain Dew“, bomo Švico spremenili v eno samo veliko skupnost ljubiteljev pijače „Mountain Dew“« je izjavil predstavnik proizvajalca, podjetja PEPSI-COLA.

Vir: <http://www.mountaindew.ch> (de)